

รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Model of Desirable Attribute Development of Teachers in
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

พระครูสมุห์ทิพย์ สิริธมโม (การเพียร)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
PhraKhrusamuThip Siridhammo (Karnpian)
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Email: tp409739@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และ 3) เพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นรูปแบบผสมวิธี คือ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 165 รูป/คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 รูป/คน เพื่อใช้องค์ความรู้ดังกล่าวมาพัฒนาเป็นรูปแบบ และการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 รูป/คน เพื่อการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

* ได้รับบทความ: 10 กันยายน 2562; แก้ไขบทความ: 28 กันยายน 2562; ตอรับตีพิมพ์: 30 กันยายน 2562
Received: September 10, 2019; Revised: September 28, 2019; Accepted: September 30, 2019

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ คุณธรรมและจริยธรรม ความสามารถในการสอน บุคลิกภาพ และการให้คำปรึกษากับนิสิต

2. รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ คือ ความสามารถในการสอน บุคลิกภาพ คุณธรรมจริยธรรม การให้คำปรึกษา 2) มาตรฐานวิชาชีพครูคือ ค่านิยมและคุณลักษณะความเป็นครู ความรู้และศาสตร์การสอน การปฏิบัติงานในหน้าที่ ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน 3) กระบวนการพัฒนา (1) การพัฒนา ประกอบด้วย การพัฒนาความสามารถในการสอน โดยสร้างหลักสูตร ฝึกอบรม การพัฒนาบุคลิกภาพ โดยสร้างโครงการพัฒนาอบรม การคุณธรรมจริยธรรม โดยออกข้อบังคับระเบียบหรือประกาศ ฝึกอบรม การพัฒนาการให้คำปรึกษากับนิสิต โดยสร้างหลักสูตรหรือสร้างโครงการ อบรมพัฒนากระบวนการ (2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ ประกอบด้วย ความสามารถในการสอน ลักษณะของอาจารย์ยุคศตวรรษที่ 21 ต้องมีเรียกว่า E-Teacher บุคลิกภาพ บุคลิกภาพที่ดีของอาจารย์ที่ดี คุณธรรมจริยธรรม การประเมินคุณธรรมและจริยธรรมของครูอาจารย์ผู้ที่เป็นบุคลากรทางการศึกษา การให้คำปรึกษากับนิสิต ครูอาจารย์สามารถเป็นได้ทั้งผู้สอนผู้เรียนรู้และผู้ให้คำปรึกษาได้ทุกแนวทางแก่ผู้เรียน (3) หลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ประกอบด้วย ความสามารถในการสอน คือ พุทธลีลาในการสอน 4 บุคลิกภาพ คือ กัลยาณมิตรธรรม 7 คุณธรรมจริยธรรม คือ มัชฌิมาปฎิปปทา หรืออริยมรรคมีองค์ 8 การให้คำปรึกษา คือ อริยสัจ 4

3. ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยพบว่า มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการพัฒนาได้จริง

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

Abstract

The purpose of this research is 1) to study the desirable characteristics of Mahachulalongkornrajavidyalaya University teachers 2) to develop the desirable characteristics development model of professors Mahachulalongkornrajavidyalaya University and 3) To propose a model for developing the desirable characteristics of Mahachulalongkornrajavidyalaya University professors Is a mixed method, namely 1) quantitative research Using questionnaires for opinions of 165 samples / person. Data were analyzed using statistics such as mean and standard deviation and 2) qualitative research. Consists of interviewing 7 experts / persons to use such knowledge to develop the format And the discussion of a group of 9 experts / persons for checking the suitability of the format Perform data analysis using content analysis.

The results of the study found that:

1. Desirable characteristics of Mahachulalongkornrajavidyalaya University professors In the overall picture, it is at a high level. In each aspect at a high level in every aspect, namely morality and ethics Ability to teach personality and counseling with students
2. The development of desirable characteristics of Mahachulalongkornrajavidyalaya University professors consisted of 1) the desirable characteristics of the teachers were the ability to teach personality, morality and ethics Counseling 2) Teacher professional standards are values and characteristics of teachers. Knowledge and teaching science Duty performance Relations with parents and communities 3) Development process (1) Development consists of development of teaching ability. By creating training courses for personality development By creating a training development project Morality and ethics By issuing regulations, regulations or training announcements for advising students By creating a course or creating a project Movement development training (2) The desirable characteristics of the instructors consist of teaching ability. The characteristics of the 21st century teacher must be called E-Teacher. Personality, good personality of a good teacher Ethics Assessment of morality and ethics of teachers, educational personnel Counseling with students Teachers can be both instructors, learners, and counselors in every way to learners. (3) The principles that are used to develop the desirable characteristics of the teacher include teaching ability, namely Buddhism in teaching 4 Personality is moral and moral. 9 Moral ethics is meditation. Or the Messiah has a body, 9 counseling is the Four Noble Truths
3. Qualified persons have examined the pattern of developing desirable characteristics of Mahachulalongkornrajavidyalaya University professors. It is found that it is appropriate and feasible to apply for development.

Keyword: Model of Desirable Attribute Development

บทนำ

การพัฒนาคนไทยเพื่อให้เป็นไปตามแผนพัฒนาฯ ดังกล่าวจึงต้องใช้ระบบการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะเข้ามาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเข้ามาในวันอันใกล้และอนาคตข้างหน้า เพราะฉะนั้น สถานศึกษาต้องมีกระบวนการทำให้ผู้ที่ผ่านเข้าไปศึกษาในสถานศึกษาแล้วนั้นออกไปเป็น บุคลากรที่มีความรู้ ความคิด และความสามารถที่นำมาใช้ในการประกอบอาชีพให้เจริญ ยิ่งขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยมีบทบาทในการผลิตกำลังคนที่จะเข้าสู่ ตลาดแรงงานในการผลิตบัณฑิตให้มีรู้ความสามารถพร้อมที่จะออกมาช่วยกันในการ พัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองยิ่ง ๆ ขึ้นไป ปัจจัยสำคัญหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการผลิต บัณฑิตให้มีคุณภาพนั้นก็คือ บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดเทคโนโลยี วิชาความรู้ไปสู่ นักศึกษา ซึ่งก็คือ ครูและอาจารย์ หรือที่เรียกกันว่า บุคลากรสายการสอน ที่จะต้องเป็น ต้นแบบ เป็นแม่พิมพ์ที่ดี ทั้งมีคุณภาพและเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักศึกษามากที่สุด ถ้าหาก บุคลากรสายการสอนที่จะถ่ายทอดความรู้ไปสู่ นักศึกษาปราศจากทั้งศาสตร์และศิลป์ตาม มาตรฐานของหน่วยงานที่คอยกำกับดูแลสถานศึกษานั้น ๆ แล้ว การพัฒนานักศึกษาที่จะจบ ออกไปพัฒนาประเทศชาติให้ทัดเทียมกับนานาประเทศได้อย่างไร ประเทศไทยก็คงจะมี ศักยภาพในด้านการแข่งขันลดลงอย่างแน่นอน จึงก่อให้เกิดนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มีกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่ต้องการขับเคลื่อน 4 ใหม่ คือ การพัฒนาคุณภาพคน ไทยยุคใหม่ การพัฒนาครูยุคใหม่ การพัฒนาสภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และ การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ The Secretariat of the Council of Education. (2009 : 14) และยังมีโครงการสำคัญอีกจำนวน 12 โครงการที่สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2554 ก) ระบุไว้ในแผนงบประมาณขับเคลื่อนการปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2555-2561) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบถึง ความสำคัญของโครงการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งที่ รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่ง

การพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยต้องคำนึงถึงการพัฒนาหลายมิติเช่นด้านวิชาการ ความเป็นครูความสามารถในการจัดการเรียนการสอนความสามารถในด้านการวิจัย สมรรถนะวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่ตนรับผิดชอบ การบริหารจัดการ การขัดเกลาทาง สังคม Office of the Higher Education Commission (2008 : 2) ส่วนในข้อเสนอแนะ

เชิงนโยบายที่แผนอุดมศึกษาระยะยาวฉบับที่ 1 ได้เสนอไว้ต่อรัฐบาลนั้นในหัวข้อการเพิ่มคุณวุฒิของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีสัดส่วนปริญญาเอก : โท : ตรี เป็น 25 : 60 : 15 จากที่กำหนดไว้ 30 : 60 : 10 ก็เพื่อที่จะเร่งการพัฒนาบุคลากรสายสอนตอบสนองในการพัฒนามหาวิทยาลัยให้ดียิ่งขึ้น Narongrit Prasarntri (2015 : 1) การพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยยังมีจุดอ่อนที่สำคัญประการหนึ่งของอุดมศึกษาไทยคืออาจารย์และระบบการพัฒนาบุคลากรในมหาวิทยาลัยทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพซึ่งจะต้องแก้ปัญหาตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำในส่วนของต้นน้ำนั้นเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งทุนเพื่อพัฒนาอาจารย์ส่วนกลางน้ำเกี่ยวข้องกับการเพิ่มสมรรถนะให้กับอาจารย์ประจำการทั้งทางด้านความเป็นครู การบ่มเพาะในความสามารถในการบริหารจัดการและการพัฒนาทางวิชาชีพและสังคมจนถึงปลายน้ำที่เป็นบุคลากรที่มีประสบการณ์สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ยาวนานสู่อาจารย์ระดับอื่นรวมถึงการเชื่อมโยงกับภายนอกทั้งภาคเอกชนสมาคมวิชาชีพวิชาการและภาคประชาสังคมทั้งหมดนี้จะชัดเจนหากพิจารณาวิวัฒนาการของอาจารย์ในลักษณะวงจรชีวิต (Life Cycle) ของบุคลากรอาจารย์การพัฒนาอาจารย์เป็นความอยู่รอดของอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันใหม่หรือสถาบันที่ขาดแคลนอาจารย์ที่มีคุณภาพการวางแผนกำลังคนจึงต้องมีกรอบที่ชัดเจนทั้งในเชิงปริมาณและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเชิงคุณภาพที่เป็นความต้องการที่แท้จริงคาดว่าในระยะยาว 15 ปี จะมีความขาดแคลนอาจารย์ในระดับต่างๆ ประมาณ 30,000 คน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนความขาดแคลนดังกล่าวอาจเป็นโอกาสสำคัญในการพัฒนามหาวิทยาลัยไทย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเป็นนิติบุคคล มีหลักการและกฎเกณฑ์การพัฒนาบุคลากรตามที่พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540 กำหนดในมาตรา 6 ไว้ว่า “ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการ พระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. 2541 ข้อ 34 กำหนดไว้ว่า “เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีการพัฒนาบุคลากร ดังนี้ (Division of Personnel Management, Office of the President, 2017 : 9)

1. การไปศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน
2. การไปปฏิบัติงานวิจัย
3. การไปปฏิบัติงานบริการวิชาการ
4. การไปเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ
5. การแลกเปลี่ยนอาจารย์หรือนักวิชาการ
6. การอื่นใดที่จำเป็นหรือเหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากร

ข้อ 36 กำหนดไว้ว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยกำหนดให้บำเหน็จความชอบพิเศษแก่บุคลากร ของมหาวิทยาลัยที่มีผลงานดีเด่น หรือปฏิบัติงานเป็นประโยชน์ หรือสร้างชื่อเสียงและเกียรติยศแก่มหาวิทยาลัย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญในส่วนของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยซึ่งถือว่าเป็นสถานศึกษาที่มีอยู่ทั่วประเทศและใกล้ชิดกับประชาชนในระดับท้องถิ่นมากที่สุดเพื่อเป็นการนำร่องในการที่จะพัฒนาต่อไป จึงทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ของสถานศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งมาใช้ในการพัฒนาอาจารย์ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อทำหน้าที่ในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แต่เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีวิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ ห้องเรียน หน่วยวิทยบริการและสถาบันสมทบอยู่เป็นจำนวนมาก จึงมีบริบทที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งมีผลต่อการพัฒนา ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยู่ธยา ซึ่งอยู่ในเขต ตำบลลำไย อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เท่านั้น เพื่อสร้างรูปแบบเพื่อใช้เป็นกลไกในการพัฒนาอาจารย์ที่เรียกว่า “รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” ซึ่งจากการศึกษาสภาพอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่ามีหลายประเด็นที่ต้องพัฒนา เช่น ด้านการสอน ด้านการวิจัย ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ ด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชน ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ตลอดจนการบริหารจัดการทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาอาจารย์ในสถานศึกษา เป็นต้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ขอบเขต

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย 1) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ 2) แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการสอน 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านคุณธรรมและจริยธรรมและ 4) ด้านการให้คำปรึกษากับนิสิต

2. ขอบเขตด้านประชากร/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังนี้

(1) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ (Interview) คือ อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย คณบดีคณะครุศาสตร์ คณบดีคณะพุทธศาสตร์ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ และคณบดีคณะสังคมศาสตร์ จำนวน 7 รูป ด้วยการเลือกเจาะจง (Purposive Selection)

(2) ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านการบริหารศึกษา จำนวน 9 รูป/คน ด้วยการเลือกเจาะจง (Purposive Selection)

2)การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีประชากร คือ ประชากร ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์ จำนวน 165 รูป/คน และใช้ประชากรทั้งหมดในการแจกแบบสอบถาม

3. ขอบเขตด้านสถานที่

ขอบเขตสถานที่ในการวิจัย คือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยุธยา ส่วนกลาง วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ จะเริ่มตั้งแต่ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2561 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2562

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1.แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ที่มีต่อศึกษาสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมุ่งศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการสอน 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 4) ด้านการให้คำปรึกษากับนิสิต โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ตำแหน่ง คุณวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเกิร์ต (Likert) เกี่ยวกับสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ โดยผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนไว้ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระ

2. **แบบสัมภาษณ์** เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3. **แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม** เป็นแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่มเพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 3 ประการดังนี้

1. **เพื่อศึกษาสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**

ผลการวิจัยพบว่า สภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาพรวม พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ คุณธรรมและจริยธรรม ความสามารถในการสอน บุคลิกภาพ และการให้คำปรึกษากับนิสิต

สภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการสอน ในภาพรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ

มาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีระดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ สร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ชี้แจงแผนการเรียน รายวิชาและวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน วัดและประเมินผลภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสัมพันธ์กับกิจกรรมการสอนและวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน และอันดับสุดท้าย คือ นำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้สอนในหลักสูตร

สภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ด้านบุคลิกภาพ ในภาพรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีระดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ แสดงความยินดีกับนิสิตเมื่อนิสิตประสบความสำเร็จ มีมารยาทดี และวางตัวได้เหมาะสม และยอมรับฟังความคิดเห็นของนิสิต ร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานในการอบรมสั่งสอน นิสิตและอันดับสุดท้าย คือ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับเพื่อนร่วมงาน

สภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในภาพรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีระดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ มีความตั้งใจ และพยายามช่วยให้นิสิตบรรลุจุดหมาย มีความซื่อสัตย์ สุจริตไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนิสิต กล่าวคำตักเตือนนิสิตเมื่อประพฤติไม่ถูกต้อง และอันดับสุดท้าย คือ มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิต

สภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ด้านการให้คำปรึกษากับนิสิต ในภาพรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีระดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีหลักจิตวิทยาในการให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการเรียน ให้คำปรึกษาในการเลือกแผนการเรียนตามความถนัดของนิสิต และอันดับสุดท้าย คือ ให้ข่าวสาร และข้อมูลต่างๆ แก่นิสิต

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ 2) มาตรฐานวิชาชีพครู 3) การวิเคราะห์ SWOT 4) กระบวนการพัฒนา (1) การพัฒนา (2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ (3) หลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ประกอบด้วยความสามารถในการสอน บุคลิกภาพคุณธรรมจริยธรรม และการให้คำปรึกษา

2. มาตรฐานวิชาชีพครู ประกอบด้วยค่านิยมและคุณลักษณะความเป็นครูความรู้ และศาสตร์การสอนการปฏิบัติงานในหน้าที่ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

3. กระบวนการพัฒนา

3.1 การพัฒนาประกอบด้วย 1) การพัฒนาความสามารถในการสอน โดยสร้างหลักสูตร ฝึกอบรม 2) การพัฒนาบุคลิกภาพ โดยสร้างโครงการ พัฒนา อบรม 3) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยออกข้อบังคับ ระเบียบหรือประกาศ ฝึกอบรม 4) การพัฒนาการให้คำปรึกษากับนิสิต โดยสร้างหลักสูตรหรือสร้างโครงการ อบรมพัฒนาขบวนการ

3.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยประกอบด้วย

1) ความสามารถในการสอนลักษณะของอาจารย์ยุคศตวรรษที่ 21 (4.0) ต้องมีเรียกว่า E-Teacher ได้แก่ 1) มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ เช่นเรียนผ่านทางสื่อเทคโนโลยี 2) มีทักษะการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อขยายองค์ความรู้ของตนเองตลอดเวลา ผ่านทางสื่อเทคโนโลยี 3) มีความสามารถในการถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนเองสู่ผู้เรียนผ่านสื่อเทคโนโลยี 4) มีความสามารถในการเสาะหาและคัดเลือกเนื้อหาที่ทันสมัยเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนผ่านทางสื่อเทคโนโลยี 5) เป็นนักประเมินที่ดี มีความบริสุทธิ์และยุติธรรม สามารถใช้เทคโนโลยีในการประเมินผล 6) เป็นผู้ใช้สื่อเทคโนโลยี (user) อย่างคุ้มค่าและใช้ได้อย่างหลากหลาย 7) สามารถใช้เทคโนโลยีสร้าง

บทเรียน เนื้อหาและสื่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ8) ต้องร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันผ่านสื่อเทคโนโลยีจนพัฒนาเป็นเครือข่ายความร่วมมือ เช่นเกิดชุมชนสภาคณาจารย์อยู่บน Web 9) สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งในฐานะที่เป็นผู้ผลิตความรู้ผู้กระจายความรู้และผู้ใช้ความรู้

2) บุคลิกภาพ บุคลิกภาพที่ดีของอาจารย์ที่ดีประกอบด้วยบุคลิก 4 ด้าน ได้แก่ 1) บุคลิกภาพทางกาย เป็นผู้มีบุคลิกทางการแสดงออกเป็นปกติเป็นผู้นำเลื่อมใสศรัทธาและเคารพนับถือ 2) บุคลิกด้านอารมณ์ เป็นผู้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เหมาะสม มีอารมณ์มั่นคงเสมอต้นเสมอปลายไม่ว่าจะเป็นการแสดงทางสีหน้า แววตา ท่าทางและวาจา3) บุคลิกด้านสังคม เป็นบุคลิกภาพที่แสดงออกให้ผู้อื่นพบเห็นได้ในสังคม การเข้าสู่สังคมจึงเป็นบทบาทหนึ่งของครูอาจารย์ 4) บุคลิกภาพด้านสติปัญญา หมายถึง การใช้สติปัญญาในการสอน และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีและมีประสิทธิภาพ เช่น การสอน ลักษณะการสอน การเตรียมตัวสอนฯ

3) คุณธรรมจริยธรรม การประเมินคุณธรรมและจริยธรรมของครูอาจารย์ ผู้ที่เป็นบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 1) พฤติกรรมการรักษาระเบียบวินัย2) การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 3) การดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม 4) ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ 5) ความรับผิดชอบในวิชาชีพ 6) ค่านิยมและอุดมการณ์ของความเป็นครูอาจารย์

4) การให้คำปรึกษากับนิสิต ครูอาจารย์สามารถเป็นได้ทั้งผู้สอนผู้เรียนรู้และผู้ให้คำปรึกษาได้ทุกแนวทางแก่ผู้เรียนได้แก่ 1) เพราะโลกคือห้องเรียนมิใช่ห้องเรียนคือโลก 2) ต้องสอนทักษะให้เด็กควบคู่กับเทคโนโลยี 3) แนะนำให้เด็กค้นหาตัวเองคือทักษะเช่นสามารถทำงานร่วมกับคนเยอะได้อย่างรวดเร็ว 4) รับผิดชอบงานได้ด้วยตนเองและรู้พลิกแพลงกระบวนการแก้ปัญหาได้ 5) แนะนำไม่ให้มองโลกแคบหรือจำกัดขอบเขตอยู่แต่ในประเทศตนเองให้รู้จักมองหาโอกาสใหม่ๆ ที่มีอยู่อย่างมากมาย 6) ยุคใหม่เด็กต้องเน้นทักษะด้านภาษาของโลก

3.3 หลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์

1)หลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ด้านความสามารถในการสอน คือ พุทธลีลาในการสอน ได้แก่ 1) สันติสนา 2) สมาทปนา 3) สมุตเตสนา 4) สัมปหังสนา

2) หลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ด้านบุคลิกภาพ คือ กัลยาณมิตรธรรม 7 ประการ ได้แก่ 1) ปิโย 2) ครุ 3) ภาวนีโย 4) วตฺตา จ 5) วจนฺทโม 6) คมฺภีรญจ กถํ กตฺตา 7) โน จฏฐาเน นิโยชเย

3) หลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ มัชฌิมาปฏิปทา หรืออริยมรรคมีองค์ 8 ได้แก่ 1) สัมมาทิฐิ 2) สัมมาสังกัปปะ 3) สัมมาวาจา 4) สัมมากัมมันตะ 5) สัมมาอาชีวะ 6) สัมมาวายามะ 7) สัมมาสติ 8) สัมมาสมาธิ

4) หลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ด้านการให้คำปรึกษา คือ อริยสัจ 4 ได้แก่ 1) ทุกข์ 2) สมุทัย 3) นิโรธ 4) มรรค

3. เพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลการวิจัยพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการพัฒนาได้จริง และเผยแพร่ให้มหาวิทยาลัยอื่น หรือหน่วยงานอื่นนำไปใช้ได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาพรวม พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความสามารถในการสอนด้านบุคลิกภาพ และ ด้านการให้คำปรึกษากับนิสิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ashworth, Allan and Harvey, Roger C. ได้ศึกษาเรื่อง “การประเมินคุณภาพในการส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษา” ที่ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ คุณภาพของอาจารย์นั้นมีความสำคัญยิ่งต่อคุณภาพการศึกษาสำหรับตัวบ่งชี้คุณภาพของคณาจารย์ได้แก่ 1) จำนวนอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา 2) ประสบการณ์ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพและด้านการสอน 3) การพัฒนาอาจารย์ 4) สัดส่วนระหว่างอาจารย์ต่อนิสิต/นักศึกษาสำหรับการสอนภาคทฤษฎีในชั้นเรียน 5) สัดส่วนระหว่างอาจารย์ต่อนิสิต/นักศึกษาสำหรับการสอน

ภาคปฏิบัติบนคลินิก 6) ผลงานวิจัย 7) ผลงานทางวิชาการ 8) อาจารย์ที่มีความรู้ที่ทันสมัย 9) อาจารย์ได้รับเสรีภาพตามสิทธิและเสรีภาพทางวิชาการ (Ashworth, Allan and Harvey, Roger C., 1994 : 7-14)

รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ คือ ความสามารถในการสอน บุคลิกภาพ คุณธรรมจริยธรรม การให้คำปรึกษา 2) มาตรฐานวิชาชีพครูคือ ค่านิยมและคุณลักษณะความเป็นครู ความรู้และศาสตร์การสอน การปฏิบัติงานในหน้าที่ ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน 3) กระบวนการพัฒนา (1) การพัฒนา ประกอบด้วย การพัฒนาความสามารถในการสอน โดยสร้างหลักสูตร ฝึกอบรม การพัฒนาบุคลิกภาพ โดยสร้างโครงการพัฒนาอบรม การคุณธรรมจริยธรรม โดยออกข้อบังคับระเบียบหรือประกาศ ฝึกอบรม การพัฒนาการให้คำปรึกษากับนิสิต โดยสร้างหลักสูตรหรือสร้างโครงการ อบรมพัฒนาขบวนการ (2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ ประกอบด้วย ความสามารถในการสอน ลักษณะของอาจารย์ยุคศตวรรษที่ 21 (4.0) ต้องมีเรียกว่า E-Teacher บุคลิกภาพ บุคลิกภาพที่ดีของอาจารย์ที่ดี คุณธรรมจริยธรรม การประเมินคุณธรรมและจริยธรรมของครูอาจารย์ผู้ที่เป็นบุคลากรทางการศึกษา การให้คำปรึกษากับนิสิต ครูอาจารย์สามารถเป็นได้ทั้งผู้สอนผู้เรียนรู้และผู้ให้คำปรึกษาได้ทุกแนวทางแก่ผู้เรียน (3) หลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ ประกอบด้วย ความสามารถในการสอน คือ พุทธลีลาในการสอน 4 บุคลิกภาพ คือ กัลยาณมิตรธรรม 7 คุณธรรมจริยธรรม คือ มัชฌิมาปฏิบัติ หรืออริยมรรคมีองค์ 8 การให้คำปรึกษา คือ อริยสัจ 4 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสาคร ฤทธิ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวโน้มในการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในทศวรรษหน้า” พบว่าแนวโน้มในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในทศวรรษหน้า ด้านการจัดการศึกษามุ่งส่งเสริมการจัดการศึกษา มีการส่งเสริมให้อาจารย์บุคลากรควรทำการวิจัยด้านพระพุทธศาสนากับนานาชาติอย่างกว้างขวาง ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้ทำกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์และทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมอย่างหลากหลาย ด้านการบริการวิชาการแก่สังคมที่มุ่งจัดกิจกรรมการสัมมนาด้านพระพุทธศาสนา จัดฝึกอบรมให้มากยิ่งขึ้น และเน้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนามากที่สุด (Sakorn Tharathee, 2011 : 88-95) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมภาร ศิโล ได้ทำการศึกษา “ข้อเสนอเชิง

นโยบายเพื่อพัฒนาวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ” ผลการวิจัยได้ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิที่ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ 8 ด้านคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านนักศึกษา ด้านคณาจารย์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านแหล่งเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและด้านสื่อ นวัตกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของประมุล สารพันธ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพ การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในกำกับของรัฐบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า 1) หน่วยกิจของวิชาพื้นฐานทั่วไป 30 หน่วยกิต มีความเหมาะสมมาก และรายวิชาต่างๆ ในแต่ละกลุ่มวิชาที่มีความเหมาะสมมาก เช่นกัน แต่จำนวนหน่วยกิตวิชาเอกของคณะพุทธศาสตร์และวิชาชีพครูคณะครุศาสตร์ และ วิชาโทของทั้งสองคณะนี้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ในขณะที่จำนวนหน่วยกิตของ วิชาเฉพาะด้านของคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง 2) อาจารย์ประจำมีคุณลักษณะด้านความสามารถในการสอนดีเกือบทุกด้านยกเว้น ความสามารถในการใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนและเอกสารประกอบการสอน อาจารย์มี ความสัมพันธ์อันดีกับนิสิตมีลักษณะการสอนที่น่าสนใจ บรรยายชัดเจนและเข้าใจง่าย มีความ ชำนาญในวิชาที่สอน มีความรู้ในรายวิชาที่สอนดี ใช้เสียงและท่วงท่าการพูดเหมาะสมและนิสิต มีความพอใจกับความรู้ที่ได้รับจากการเรียนที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 3) การวัดผลและประเมินผลมีเกณฑ์มาตรฐานชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรและเนื้อหาวิชาที่สอน มุ่งส่งเสริมความเข้าใจและความคิด และการประเมินผลการ เรียนเป็นไปด้วยความยุติธรรม 4) ในการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตพบว่า มีการ วางแผนบริหารอย่างมีระบบการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมทั้งในด้านการจัดการตาราง เรียนและตารางสอนมีนโยบายชัดเจนในการให้บริหารวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่สังคมมี แนวทางในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ตามสายตาของบุคคลภายนอก มี นโยบายชัดเจนในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพมีการบริหารจัดการห้องสมุดที่ดี การคัดเลือก นิสิตเหมาะสม (Phramool Sarnpan, 2001 : 56-58)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีระบบสนับสนุนกำกับดูแล และติดตามการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม

1.2 ภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาแก่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้งในด้านงบประมาณบุคลากรอย่างเป็นธรรมพอเพียงและทันเวลา

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 มหาวิทยาลัยควรจัดทำแผนยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งระดับวิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ คณะ และมหาวิทยาลัย

2.2 สภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน คือ ความสามารถในการสอน บุคลิกภาพ คุณธรรมและจริยธรรมและการให้คำปรึกษากับนิสิต พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า คุณลักษณะด้านการให้คำปรึกษากับนิสิต อยู่ในระดับน้อยกว่าด้านอื่น ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรพัฒนาคุณลักษณะการให้คำปรึกษากับนิสิตให้กับอาจารย์ โดยสร้างหลักสูตรหรือสร้างโครงการอบรมพัฒนาขบวนการ

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรได้มีการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยแบ่งประเด็นการพัฒนาให้ครบทั้ง 4 ด้าน

References

- Ashworth, Allan and Harvey, Roger C. (1994). *Assessing Quality in Further and Higher Education*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Boonchom SiSa-ad. (2002). *Basic research*. (7th ed.). Bangkok: Suwiriyasarn Publishing.
- Division of Personnel Management, Office of the President. (2017). Supporting documents for the selection of university personnel Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Bangkok : Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Likert, Rensis. WThe Method of Constructing and Attitude Scale, in Reading in Attitude Theory and Measurement
- Narongrit Prasarntri. (2015). *Model for teacher development in Rattanakosin Rajabhat University group*. Faculty of Human Resources Development Ramkhamhaeng university.
- Office of the Higher Education Commission. (2008). *Framework of Long-Term Higher Education Plan, 15 years, Issue 2 (2008 - 2012)*. (3rd ed.). Bangkok : Chulalongkorn University Press.
- Phramool Sarpan. (2001). *A Study of the Educational Conditions of the Government-Controlled Sangha University : A Case Study of Mahachulalongkornrajavidyalaya University*. Research Report. Bangkok : Mahachulalongkornrajavidyalaya University Press.
- Sakorn Tharathee. (2011). *Trends in Management of Mahachulalongkornrajavidyalaya University in the Next Decade*, Research Report, International Relations Division : Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- The Secretariat of the Council of Education. (2009). *Educational Reform in the Second Decade 2009-2018*. Bangkok : The Secretariat of the Council of Education.